

України, наказ Генеральної прокуратури України № 51 від 28 березня 2019 р. «Про затвердження Порядку організації діяльності прокурорів і слідчих органів прокуратури у кримінальному провадженні»), а також він несе відповідальність за законність та своєчасність здійснення дізнання (ч. 1 ст. 40-1 КПК України).

### ***Список використаних джерел***

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень: Закон від 22 листоп. 2018 р. № 2617-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2617-19>.

2. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон від 12 квіт. 2012 р. № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/4651-17>.

3. Досудове розслідування кримінальних проступків: метод. рек. / С. С. Чернявський, М. С. Цуцкірідзе, В. В. Бурлака та ін. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2019. 160 с.

### ***Шмерего Олександр Борисович,***

завідувач відділу досліджень з питань безпеки життєдіяльності, пожежно-технічних і електротехнічних досліджень лабораторії інженерно-технічних видів досліджень Київського науково-дослідного інституту судових експертиз Міністерства юстиції України

## **РОЗШИРЕННЯ ГАЛУЗІ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАЬ, ЩО ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ПОЖЕЖНО- ТЕХНІЧНИХ ЕКСПЕРТИЗ ТА ЕКСПЕРТНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

Здебільшого, при проведенні судових пожежно-технічних експертиз, замовників їх проведення цікавлять питання щодо місцезнаходження осередку пожежі та причини її виникнення, але останнім часом все частіше ставляться питання на вирішення згаданої експертизи щодо дотримання вимог пожежної безпеки, ефективності дій пожежних підрозділів під час гасіння пожеж, при проведенні пожежно-рятувальних робіт тощо [1, 3].

У зв'язку з цим співробітниками НДУІСЕ МЮ проводиться наукова робота за темою: «Розробка методики з теоретичних та практичних основ проведення судових пожежно-технічних експертиз».

Зазначена Методика має охоплювати більш широкий спектр вирішуваних питань.

Пожежно-технічна експертиза – це процес дослідження явищ, процесів та матеріальних об'єктів, пов'язаних з горінням, виниклими пожежами, застосуванням пожежно-рятувального обладнання, що

використовується для їх гасіння, відповідності прийнятих рішень нормативним вимогам щодо дій пожежно-рятувальних підрозділів, елементів і систем протипожежної автоматики та виявлення обставин виникнення горіння, динаміки пожеж, розвитку і їх поширення, відповідності досліджуваних об'єктів вимогам будівельних та пожежних норм, технологічних регламентів виробничих процесів, на предмет відповідності прийнятих конструктивних рішень щодо застосованої протипожежної автоматики у цих процесах, виробленої продукції на предмет її стійкості до виникнення і поширення пожеж, у тому числі із застосуванням стандартизованих методів випробування на вогнестійкість.

Ці дослідження проводяться фахівцями (експертами), які володіють спеціальними знаннями у галузі дослідження обставин виникнення і поширення пожеж та дотримання вимог пожежної безпеки з метою встановлення фактичних даних, які цікавлять замовника проведення експертизи (експертного дослідження) із використанням експертних атестованих методик та зареєстрованих в порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України, літератури рекомендованої для використання при проведенні судових експертиз, інших інформаційних джерел, необхідних для вирішення поставлених питань.

Основними завданнями пожежно-технічної експертизи є встановлення із застосуванням спеціальних знань механізму виникнення пожежі (горіння), процесу її розвитку і способів застосованих при гасінні, визначення явищ, процесів, умов виникнення пожежі, визначення обставин, які передували виникненню пожежі та сприяли її розповсюдженню, встановлення відповідності до нормативних вимог оперативно тактичних дій щодо гасіння пожежі, у тому числі із застосуванням сил і засобів пожежно-рятувальних підрозділів, встановлення відповідності протипожежного стану об'єкта, технологічного процесу, виробленої продукції тощо вимогам протипожежних норм і правил, а також встановлення причинного зв'язку між недотриманням вимог пожежної безпеки з виниклою пожежею та невідповідністю дій пожежно-рятувальних підрозділів вимогам нормативних документів, що призвело до поширення виниклої пожежі, з встановленням причинного зв'язку між не вжитими відповідними заходами органів, що здійснюють наглядово-контрольні функції щодо дотримання вимог пожежної безпеки на об'єктах, які ними перевірялись, у тому числі коли на такому об'єкті сталася пожежа.

Виходячи із наведеного у вказаній Методиці визначено нову редакцію предмета пожежно-технічної експертизи, об'єктів досліджень та завдань, які ця експертиза має вирішувати.

У зв'язку з вищенаведеним при призначенні пожежно-технічної експертизи особа, що її призначає, має правильно сформулювати питання, які потребують вирішення. Поставлені на вирішення питання повинні бути конкретними і безпосередньо пов'язаними з подіями, стосовно якої проводиться досудове розслідування або з'ясування її обставин, зокрема у тих випадках, коли проводяться експертні дослідження. Нерідко, коли з місця пожежі практично не вилучені ніякі матеріальні об'єкти, експерту надаються матеріали справи, і ставиться тільки одне питання: «Яка причина пожежі?». Це значно ускладнює роботу експерта тому, що він, у такому випадку мусить займатися аналізом слідчих версій і показань свідків, що перебуває на межі використання спеціальних знань і оцінки ситуації в галузі знань юриспруденції - що експерту робити заборонено. Експертні висновки в подібних випадках можуть не мати достатнього доказового значення [3].

#### ***Список використаних джерел***

1. Методика огляду місця пожежі / Пракшин Ю. К., Зернов С. И. 1988, К. : РІО МВД УССР (р/код у реєстрі методик судових експертиз МІО України, 10.8.14).
2. Пожарно-техническая экспертиза / А. И. Федотов и др. М. : Стройиздат, 1986. 271 с.
3. Анисимов А. С. Рекомендации по выявлению причин пожаров. К. : РІО МВД УССР, 1979. 104 с.

#### ***Юріков Олександр Олександрович,***

старший інспектор відділення організації служби Київського центру первинної професійної підготовки «Академія поліції» (м. Київ) Національної академії внутрішніх справ

### **ПИТАННЯ КЛАСИФІКАЦІЇ СУБ'ЄКТІВ ДОКАЗУВАННЯ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРОСТУПКІВ**

В останні роки в Україні проводиться правова реформа, яка стосується всіх сфер діяльності країни. Не є виключенням і процесуальна діяльність органів досудового розслідування. В Кримінальний процесуальний кодекс (далі – КПК) були внесені зміни щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень [1, 2]. З 01 січня 2020 року досудове розслідування кримінальних проступків буде здійснюватися дізнавачами згідно з положеннями глави 25-ї та загальними правилами, які передбачені положеннями КПК України. Керівництво дізнавачами здійснюватимуть керівники органу дізнання (ст. 39-1